

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО СЕКТОРУ

Податкова політика країни є основою реалізації фінансової стратегії держави, адже саме через систему оподаткування відбувається регулювання економічних та соціальних процесів у країні. Стабільна та раціональна податкова система має значний потенціал у забезпеченні високої ефективності підприємницької діяльності, створенні клімату довіри підприємницького сектору до влади в країні та забезпечення підвищення якісних показників економіки України.

Визначення поняття „податкова політика” досі залишається предметом дискусій багатьох науковців. Василик О.Д. характеризує податкову політику як „ сукупність заходів держави в сфері побудови податкової системи і мобілізації податків до бюджету”[2, с.36]. Цим самим він залишає без уваги такий уразливий сектор економіки, як мале підприємництво і необхідність його стимулювання та підтримки. Найбільш прийнятним та повним є визначення, що надає Соколовська А.М., розглядаючи сучасну податкову політику як таку, що „полягає у встановленні і зміні елементів податкової системи для забезпечення надходжень до бюджету, достатніх для виконання державою покладених на неї функцій і стимулювання економічного зростання”[4, с.35].

Податкова система України сьогодні – одна з найбільш обтяжливих у світі. Підвищення позиції України в рейтингу «Сплата податків» при дослідженні «Ведення бізнесу» з 157-го місця у 2014 р. до 108-го у 2015 р. – це певний сигнал про позитивні зміни в міжнародних оцінках її бізнес-клімату, хоча подібне поліпшення навряд чи можна вважати достатнім[3, с.276].

В умовах загострення у 2014 р. фінансової, політичної та соціальної криз, значного рівня податкового навантаження зазнали суб'єкти господарювання, що призвело до високого рівня тіньової економіки (від 35% у 2011 р. до 70% – у 2013 р.) та ухилення від сплати податків, значного розшарування доходів населення. Саме це і призвело до нагальної модернізації податкової системи України. Діючий в Україні механізм адміністрування податків попри всі новації досі залишається недосконалим,

В Україні набула поширення практика, коли тягар податкового тиску перекладається на ті підприємства, які працюють легально і доволі прибутково. Це спонукає керівників таких компаній шукати шляхи отримання податкових пільг. В результаті пільгами користувались підприємства й галузі, що спроможні вийти із кризи й розвиватися й без довгострокового пільгового режиму оподаткування та які не є основою підвищення конкурентоспроможності національної економіки. А ринково орієнтовані підприємства, що потребують фінансової підтримки для освоєння нових ринків, технологій, продуктів, навпаки, змушені платити більшу частину податків. Таким чином пільги стимулюють розвиток тіньової економіки, масштаби якої, за оцінками експертів, становлять в Україні 40-50 % від обсягу реального ВВП[1].

Згідно з Податковим кодексом України дохід від реалізації товарів, наданих послуг, робіт визначається за датою переходу покупцеві права власності на товар та за датою складання відповідного документа, що підтверджує факт надання робіт чи послуг. А витрати, згідно з ПКУ, будуть визнаватися відповідно до дати нарахування доходів. За Податковим кодексом України доходи та витрати враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування в момент їх виникнення незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів .

У зв'язку з цим, податкова реформа, яка сьогодні здійснюється в Україні, повинна бути вдосконалення за рахунок наступних заходів:

- введення механізму чіткого обліку податкових пільг, їх класифікації по відношенню до бюджетних витрат, строків їх надання з метою зростання передбачуваних доходів держави, з одного боку, та підвищення відповідальності суб'єктів отримання пільг, з іншого боку;
- запровадження практики моніторингу напрямів використання суб'єктами підприємництва додаткових доходів та ініціювання їх спрямованості на розширення підприємницької діяльності, придбання нового обладнання, техніки, використання нетрадиційних видів енергії, економію енергоносіїв тощо з метою вдосконалення цільового використання податкових преференцій;

- упорядкування механізму надання пільг в інноваційній сфері, які характеризуються значним потенціалом щодо зростання інновацій в країні, шляхом їх диференціації за видами наукової і виробничої спеціалізації, термінами функціонування, метою діяльності, враховуючи регіональний критерій;

- впровадження механізму спеціальних індивідуальних рахунків, згідно якого підприємство з метою забезпечення цільового використання коштів на інноваційну діяльність сплачує податки в повному обсязі, проте перераховує частину податку на власний спеціальний рахунок, витрачання коштів із якого може здійснюватися лише на інвестиційні та інноваційні потреби;

- використання податкових пільг саме у виробничій сфері та обмеження податкових преференцій в фінансовій і торговельній сферах тощо.

Отже, підсумовуючи вищевикладене, можна зробити такий висновок, що сьогодні потрібно запроваджувати механізми, що дозволяють збирати податки безособово і унеможливають ухиляння. Загалом, збільшення надходжень за абсолютною величиною (у постійних цінах) має стати одним з позитивних наслідків реформи.

Список літератури:

1. Коломієць Н.О. Проблеми та необхідність реформування податкової системи.
2. Піхоцький В. Сучасні вимоги до реформування податкової системи в Україні / В. Піхоцький // Економіст. – 2002. - № 11. – С.20 – 23.
3. Сибірянська Ю. Нова модель податкової системи України: перерозподіл податкового навантаження / Ю. Сибірянська, М. Кондратенко // Бізнес Інформ . – 2014. – № 7. – С. 276-283.
4. Юрій С. І . Бюджетна система України: навч. посіб. / С.І .Юрій , Й. М.Бескид. - К.: НІОС, 2000. – 400 с.